

مجموعه ابوالضیا

ماہوا شاہہ سندن دلی تطہیرہ چالش
پر تو حکمت و عرفان ایلہ تنویرہ آتش

علوم و معارفدن بحث ایدرو . و ہر ماہ عرفی ابتدائیلہ اون ہشندہ نشر اولنور مجموعہ فتوئندرو .

نومرو ۲۰ جلد ۲ [فی غرہ رجب سنہ ۱۲۹۸] [نسخہ سی ۳ غروش

تخریب خرابات

(مابعد جزو ۱۹)

رتبہ و معیشت دینلندرک نائل اولسون، صکرہ دہ رامی پاشانک سفینہ
ابراہیم پاشانک مسلکی احیا ایلسون . او زمان عمومہ خدمت ایش
اولور اولہ می ؟ « سبحان من تحیر فی صنعه العقول ! »

بوفکری، حیت پروران وطنہ رایت کش مسابقت اولہرق،
شرقت حقوق عدالتی تا اقصای غربدن اعلا و اعلانہ چالیشان و او یولندہ
نشر ایلدیکی انوار افکار ادوار مظلمہ نک صباح غرب انفلاق و انتہاسی
عد اولندیغی جہتلہ ضیای حیت عنوان مفخرتی بحق احراز ایلیمان ذاتک
لسانندن می ایشیدیورز !

یاینہ شاعر لکک وصفندہ « چوقلق آئی باغلامن عقابد » نہ دیمک ؟
افندمرزہ شاعر بولندیغی جہتلہ کندی مصراعکک کندی حقہ کزدہ
حاصل ایدہ یلہ جکی فکری ملاحظہ ییورمدیکرمی ؟ نامرینی اراد یور-
دیغکز شعرا ایچندہ اصحاب کزین و اولیای کر آمدن بوقدر ذوات وار؛
آنلری عقیدہ سزلکہ نسبت ایتک بر بیوک حد ناشناسلق اولزمی ؟

قلم بلاغت دولثری افکار عمومیہ میدانلرنندہ خطبہ خوان بیان
اولمغہ باشلادیغی زماندن بری ہر صدای دلفریبی رسوخ عقابد و حب
ملتدہ اولان درجہ کمال عالیترینہ بر برہان ناطق اولدیغندن افندمرزہ اسناد
الحاد کیمسہ نک الندن کلز؛ فقط حیفاکہ بزده شعر لقردی اولسون دیہ

سویلبه کلدیکندن، ذات سینه‌ری کبی ادبی، لسان حقیقت ایتکده مه‌ارت
فوق‌العاده‌سی مسلم اولان بر نظر حکیم صاخبی دخی اشعارده متخ‌دمن
اولان مسلک سقیم سایه‌سنده بوبله افکار وحتی عقایدینه مغایر هفت‌واتدن
حفظ لسان ایده‌میور! بو‌حال‌ری دوشندکجه - ای جامع‌جمله! کلمات!
لازمی ایدی بنده خرابات؟ - بیتنی نصل‌تکرار تکرار ایراد و تذکار ایتیم؟
لاحول ولاقوة الا بالله!

« برشاعره منتهای مقصد - برشیشه شراب و بر سمن خد » نصل
لقردی؟ بو یولده اولان فکر عالی‌ری موافق حقیقت ایسه برملتی اصلاح
ایچون سفیه‌لرندن حیدود‌لرندن اول شاعر‌لینی یا طبع‌ستلرندن کچیرمک
و یا دنیادن قالدیرمق اقتضا ایتزمی؟ بو مشرب قلندرانه و مذهب عطا
لتپورانه نک هانسی جمعیت متمدنه ایچنده بقاسی جائز اوله‌بیلر؟ خراباتده
نام‌لری مذکور اولان اصاظم‌دن جناب لبید و کعب بو طورده می ایدیلر؟
سلیم‌لر، سلیمان‌لر، ابن کال‌لر، ابو‌السعود‌لر، احمد پاشا‌لر، یحیی‌ال‌عربی
(سمن خد) قارشیشنده شراب شیشه‌سی او‌کنده می کچیردیلر؟ بو ملا-
حظه دولترینه باقدقجه بر قاج کله‌ینی بر یره کتیروبده افاعیل و تفاعیل
اصولنه توفیق ایده‌بیلک‌ده مالک اولدیغم اقتدار جزویدن طولانی‌کندی
کنندمدن نفرت ایده‌جکم کلیور.

برده شاعر‌لر ایچون انشاد بیوریلان :

« مدح‌کده اگرچه ایلر اطرا ایشده سکا ایلز مدارا » بیتنده کی
مصراع ثانی شعرایی بر نوع تزکیه حکمنده کبی کورینور. اگر اوله
ایسه موافق حق اولوب اولم‌دیغ‌نک تمیزینی ینه وجدان دولترینه حواله
ایدرز. معلوم دولتری درکه انسان دنیایی اغفاله موفق اولسه بر شخص
قالر که آنی الدائم‌سنه امکان اوله‌مز؛ اوده‌کندی نفس‌میدر. فقط برنجی
مصراع‌ک حاوی اولدیغی فکر حقنده قول‌کرده عفو دولترینه معزوراً
بر قاج سوز سویلک ایسترم. شاعر اوته‌کینک، بریکینک مدحنده بیچون

اطرا ایده جک؟ وزن ابله لقردی سوئیلاکدن مراد لالا پاشا اکلندیر مکییدر؟
اعتقاد عاجزانه مه قالیرسه « ادب بر معرفتدر که انسانه خصلت آموز ادب
اولدیغیچون ناعنه ادب و صاحبنه ادیب تسمیه قلمشدر . » حال بوبله اولنجه
بر آدمی ولو نه قدر بیوک بر مقامده بولنورسه بولنسون « بورسمی طرح
ایدن معمار طبع پادشاهییدر؛ بو معناجه آکا صنع بشردر دینسه بهتاندیر »
بیتبله عقل و نقلک کافه حدودینی پایمال ایده رک؛ حاشا الوهیت مرتبه سنه
اصعاد ایتمک هانکی نوع ادبه توافق ایده یبله جکنی بیلکده ذهنلره حیرت
الورسه شایان دکلیدر؟ معقول شناس بر ذاته « که عصری غبطه بخش
عصر فاروق و سلیماندر . » مصراعنی حاوی بر مدحیه ویرسه استهزادن
بشقه نهیه حل ایده یلیبر؟

دقت بیورلسون که غلو و اغراق ابتلاسی فطانت مسئله علیه لری
کبی؛ استعدادک حد منتها سنه یا قلا شمش بر قوه ادراکی نه سقیم کر یوه لره
دوشیریور! ایشته اولدقجه سوز آکلار بعض بندکانکرک ادبیات عتیقه بی
بتون بتون امحایه چالیشه جق درجه لرده طرز جدیده طرفدارلق ایتدکاربته
اک بیوک سیلاردن بری ده اشعار مرزده بو درلو ترهاتک هر صحیفه به
باقلدقجه کوزه چاربه کلسیدر .

« هر کیم که ایشنده صادق اولمز . انسان دیمک آکا لابق اولمز »
بیته ده سکوت ابله یکشدیر یبله جک شیلردن دکلدیر . دیمک که بر حیوان ناطق
ایشنده صادق اولنجه سوزنده مسئله بی آندیره جق قدر کذاب اولسه یته
کنیدینه کرچکدن انسان دیمک جائز اوله جق . نه غریب شی!
یعر ب ابن قحطان (*) دن بری صدق ماده سی قولک اوصافندن ییلنه .
کلیرکن شمعی آنی فعله وصف مخصوص عد ایتمک الترام بیورلیور!

(*) یعر ب، بنصر وزنده ابن قحطا ندرکه مجموع قبائل ینک پدریدر . لغت عربیه بی
ابتدا تکلم ایدن مرقوم اولدیغی و عرب تسمیه سنک دخی بونک اسمندن مأخوذ بولندیغی
مرویدر . ۱ . ت .

بو بدعت غریبه ده بر قاج کشینک یلان سوز سویتک سینئه سمنه اولان
ابتلا زینی بر فضیلت و معرفت صورتنده کو سترمک ایچون اختیار اولنبور.
عجبا یلان قارشمقجه شعر سویتک قابل دکلیدر ؟ قدما ی عرب نیچون
اطرابی مدحیه لوازمنیدن عد ایتزل ایش ؟ نیچون ملل متمدنه ده هم
یالانجیلیق یوق، هم ده شعر وار ؟ بر آدمه، مثلاً زمان دولتمده جیلان
یاوریلرینک آرسلان سودی امدیکنه دائر انسانلرک دکل طاوشانلرک بیه
قولایلقله اینانه میه جی بر طاقم ترهات ایله مداح اولمقدن ایسه سایه عدلنده
بر ملکک بختیار اولدیغندن بحث ایتک طوغری اوله بیلسی احتمالنن قطع
نظر حد ذاتنده ده پارلاق، ده شانلی دکلیدر ؟

« اولسه نه قدر قوی طبیعت یوقدر جاهل سوزنده قوت »

بیته موافق حقیقت میدریا ؟ او میروس زمانینسک ارسطوسی می ایدی ؟
معلقات سبعه بی غزالیلر، رازیلر، ابن سینا، فارابی، سیدلر، سعدالدینلر،
جلال دوانیلر می سویلدی ؟ ایام جاهلیت اشعاری، عربک الک مقبول اولان
آناری دکلیدر ؟

برکره « طالع عقله معاون اولمز بخت ایله هنر مقارن اولمز . »
بیته پیشگاه تدقیقه وضع بیوریکز . برکره ده یالکز عثمانلیلردن تعداد
ایتدیککز شعرا ایچنده ایکی پادشاه، بر صدراعظم، اوج شیخ الاسلام،
ایکی وزیر و برخیلی اصحاب مراتب بولندیغنی تصور ایلیکز ؛ او زمان
امینم که بعض متصلفین ادبک کندیلرینه مدار مفخرت و یا تعبیر آخرله
بهانه فقدان قناعت اولق ایچون عدم آباد توهمدن زور ایله وجوده
کتریمک ایستدکلری بو قاعده باطله نك حقیقت حال و طبیعت طالع نه در-
جهدده مغایر اولدیغنی نظر حکیم ادیبانه لینه دفعه کندی کندینی
کوستر .

مقدمه علیه لریک بر صحیفه سنک تا آلت طرفنده

« قابلې اېده راسين، لامار تين نفی کې بر قصیده تزیین
ممکنې سنائی و فرزدق مولیر کې بر تیارو یازمق »

یورلمش . پاردون ! اون سکزنجی واون طقوزنجی عصر میلادینک
انواع حکم تجرینه و بدایع مدینه ایله پرورده اېده کلدیکی اصحاب ترقی
ایچنده طبیعت شاعرانه جه الك ممتاز عد اولمش آدمیر برطاقم هیا کل هائله
مصورلینک اثر غریبه اتباع ایدوبده معهود حیوانات و یاقوناق و یا اعظم
واراذل و صفنده زمین و آسمانی و عرش و لامکانی بر برینه قارشدیره رق،
ترهات سویلکه تنزل ایتزلیا ! و یقتور هوغونک (اوریا تال) نامنده
اولان کتابی البته نظر تدقیق دولترندن کچمشدر . شرق خیالاتک
معقول و مقبول اولانلرینه غرب ادبایی نه کوزل تقلید ایدیورلوش؛
آندن استدلال پیوره بیلیرسکز . یقیناً معلوم عالیبری اولسون که اگر
راسین و یاخود لامار تین تشبیحه، مبالغه ده طبیعتک فوقه چیقمی جائز
کورمش اولسه لودی اسانلرنده نفعینک قصائدی قدر مزین و یاخود مصنع
شمار میدانه کتیرمه که مقتدر اولورلودی . یالان سونلک اقتداری عجمارله،
ترکله منحصر بر خاصه دکلدر آ .

اوافاجق برشی ده اخطارینه جرأت ایدرم : راسین، لامار تین
قصیده تنظیمه مشهور اولان شعرا دن دکلدرلر . مادام که ادبای شرق
و غرب آره سنده مداحلغه متعلق بر مقایسه اجرا یوربله جق ایدی . نفی به
قارشی فرانسه شعرا سندن (ژان بانست روسو) کوسترلک ده مناسب
اولزمی ایدی ؟ آنکده آناری فرانسر اسانک مستشهداتندندر؛ بناء علیه
منظور حقایق جویانه لری اولمش اوله جفنده اشتباه ایتیم .

یاهله سنائی کې، فرزدق کې عجم و عربده صحیحاً ادیبانک روحنی،
حقیقتی ادراک ایدره که، شعر سویلش؛ و اثرلیله اصحاب شعوره مثال امتثال
اولغه لیاقت کوسترمش اولان اعظم اسلام حین اقتضاده مولیر کې

بر تبارو ترتیبہ نہ دن مقتدر اولہ مسونلر ؟ نہایت سنائی وفرزدق تبارولی
برملکدہ ظہور ایتمامشالر؛ آنکچون بر تبارو یا بامشالر . افندمزاہسہ

« اقلیمہ حکمی یوقی فرقک، وضعیت برمی غرب و شرقک ؟ »
یورپیورسکر . عجبا اعتقاد دولترنجہ کونش طوغدیغی زمان ضیاسی
ایران وبغدادہ دہا اول طوقمقلہ اورالرجہ تبارونک امکان حصولی نزع
ایدر برقاعدہ حکیمہ می واردر ؟ یوقسہ پارسدہ کوزل قومدیا یازملق
وضعیث موقعیہ عوارضندن بر حال میدر ؟ آلتی بوزیلاق بردولتر؛ اون سنہ
اولنہ کلنجہ بہ قدر بزده دہ بر تبارو یوق ایدی . اوقسدانی شرقک
وضعیثندمی بیلہلم ؟ اولہ ایسہ شمعی دنیاتک آلتی اوستنہ می کلدی ؟ نیچون
ترکلردہ تبارو یا بغمہ مقتدر اولہ ییلورلی ؟ چین اقلیمی بزہ کورہ اقصای
شرق ایکن اورادہ تبارو اوروپادن قدیم اولدیغی متفق علیہ در .
« وضعیت شرق وغرب » افکارینک بطلاننہ بودہ مشرق قدر جلی،
کونش کبی بدیہی بر برہان دکلیدر ؟

شعرک مکسب اخلاق اولدیغی دنیان کیم ادعا ایتش ؟ وخصوصیلہ
تبارولک مکتب حکمت اولدیغنہ کیم ذاہب اولمش کہ

« لکن بولہ ائرلین ہب اخلاق عمومہ صائمہ مکتب »

یوریلور . تبارونک براکلنجہ اولدیغی فقط فائدہ لی اکلنجہ لدن بولند
یغنی ادبامز بالدفعات عمومک نظر تدقیقنہ عرض ایتمشالر ایدی . مع مافیہ
شمعی شونی دیہ ییلر ز کہ عمومک اخلاقنہ اوروپا تبارولری مکتب اولمینجہ
خرابات ہیج بروقتدہ اخلاق اوکر دیر بر کتاب اولہمز؛ چونکہ درونشدہ
موجود اولان ترکی قصائدک ہیج اولمزشہ نصفی عمومک صلابت وتریتنی
افساد خصوصینجہ « پالہرو آیالک » الک شنیع (فارس) لوندن آشانی دکلدر .
« اشعار نقاؤہ بیاندر » مصراعندن « آواز اوامر حکومت »
مصراعنہ وارنجہ بہ قدر اولان بشیدت مجرد طبیعت قوتیلہ اولان

استحقاق مشهور الآفاق عالیترینه ایهام وزیرنده کی یدی سکز بیتک حاوی
اولدینی ادعایا استدعای قضایای شعریه و مخاطبات ادبیه الله تأیید وافهام
بولنده سویلناش کبی کوربنیور! یوقسه نزد دقایق سبع کاملاننده پک
رعنا معلومدر که شعرك جمعیت انسانیه به خدمتی وجدانیات جهتترینده
منحصر اوله رق، برلسانده شعر اولماقوله و یا خود شعرك طرزی بوزلقله
نه افعال بشر مشوش اولور؛ نه احوال عالمده برنوع کشاکش ظهور ایتمک
اجتمالی واردر. بالعکس ملل معظمه دن هیچ برینی بیه میورم که ادوار کمال
واستیلاسنده اشعارجه دخی بررونق وترقی حائنده بولنسون. اصحاب
کزین افندیلرمرک عصری عربک اشعارجه هانکی دورندن بالاتر صایله
بیلیر؟ عبدالملک وولید اولاموی زمانلرنده شوکت اسلام اوقدر علو
اقبال کوسترمشکن درت یوز میلوندن زیاده بولنان برملت ایچنده قانچ بیوک
شاعر بولنه بیلیر؟ نثار سلطنتی همان قوجه آسیایی بتون بتون ضبطایده.
جک درجه به کلدیکی صره لده اداره لری شاهین کرایلر، حلیمکر ایلر،
کقه لی حسنلر، کوزلوه لی عمرل النده می ایدی.

بوقدر اثرلینی انتخاب بیوردیغکز شعرای اندلسک توارنخ ظهورینه
دقت اولنسون، ایچلرنده عبدالرحمن ثالث وایمنصور العامری زماننه
تصادف ایتمش برآدم وارمیدر؟ سلطنت عثمانیه نك شعرجه الک پارلاق وقتی
اولان احمد اول وثالث زمانلرینی اقبال ملت خصوصنجه مراد اول وثانی
وقتلرندن عالی می کوررسکز؟

یونانیلرک اسکندر، رومالیلرک قیصر عهدنده که مرتبه اقصادی
استعلا لیدر؛ ایچلرندن اومیروسلر، ویرژیلر می ظهور ایلدی. عصر اخیر
مدنیتده فرانسه بیوک جمهور وایمراطورلق قوتیه حاکم عالم ومرتبی ام
کچندیکی وقت آره لنده بر راسین، بر موللیر، برلامارتین، برهوغو وار.
میدی؟ بوقدر دلائل تاریخیه میدانده طوررکن شعری انتظام عالم اواز.
مندن کوسترمک استیلاب توجهاته مدار اوللق ایچون اختیار اولنمش

توجهات شاعرانه‌دن معدود دکلدرده یانه در ؟ شعرك نقصان و یا فقدان
 حالنده او امر حکومت تعبیر غریب طایله نجه زیب صماخ رغبت اولیه جغنه
 دائر ایراد بیوریلان ادعایك محکم و جدان دولته نرنده دخی بطلانی اولدن
 مسلم اولدیغنه آثار سنیه لرندن اندلس تاریخنده طوائف ملوکك شعر ایله
 مکتبه لرینی دخی تکلفات زائده و تشریفات بی فائده قییلندن و بناء علیه دلائل
 انقراضدن عدا یلش اولدیغکنز دلیل دکلیدر ؟ البته یازدیغکنز او تمامش
 و او یله بر قول حکیمانه بی « سوز اوله شاهم » قییلندن اوله رق یازماش
 سکر دریا !

« تا حشره قدر طورر مقرر صاحب دیوان اولان هنرور »

بیتی هیچ بر شیئه بکزه دیمی یا ؟ انصاف بیوراسون، یارین بنده بر دلیلک
 طو تدریر ومثلا

« امین سابقده طلا بی حقوق کتب اقلامی

بوله م فردوس جنتده افتدمله جیمعانی »

بولنده بر قاج بیک بیت سویلیه رک بر دیوان ترتیب ایلر سه م حشره قدر
 مقرر و یا تعبیر عجبیه معروف اوله جغم اوله می ؟ بو بشارت قرین صحت،
 یعنی مقبول بر روایت ایسه ابنای بشر ایچون نه بیوک سعادت! او حالده
 هر کس « نه روا شهرت ایچون زمزمه اولمق بوال » مصراعنی ورد
 زبان و موزون و مقفا بر آلا ی هذیان ایدهرک بو جهان فائیده نامنی ابقا
 ایتمک چالشسون! فقط حیفا که حقیقت حال اوله دکل! شعر ایله ابقای
 نام ایتمک دقایق شناس معرفت و ذوق آشنای ادب اولان ملتسار ایچنده
 کر چکدن شاعر اوله رق تولد ایدن بختیارله انحصار ایتمش . هله بزده
 ایسه کافه افعال کبی شهرت ادبا دخی هر کسک مشرب وهوسنه تابع
 اولوب کیدیور !

از جمله بومسلکده ممیز طبیعت اولغه افندمن هر کسدن لایق
ایدیکز؛ زماغزده ایسه اشرف پاشانک، اکر مک، نورسک دیوانی میدانه
چیقدی. اشرف پاشانک «شهنامه بلاغته اشتیاق ایل» کر دیده قالدی دیده
روح سبکتکین «بیتی حاوی اولان قصیده سی ادبیات عتیقه نقطه نظر-
نجه صحیحاً انتخابه لایق بر اثر و بیچاره اکر مک یالکیزجه «مجلس وصلیکده
کریان اولدیغم معذور طوت، بر طبیعتدر که قالمش غم زمانندن بکا .»
بیتی بر نورس دیوانی دکر ایکن ایکسنی ده حال حسانلرنده امانه بیور-
دکرده مدة العمر «امر ایت اولهیم کرسکا بار ایسه حیاتم، محشرده یله
خواهشک اولمزسه دیرلم!» بیت معهودی کبی اراده الهیه به تحکم ایدر-
جه سنه سویلدیکی هندیانلردن بشقه بر اثر بلاغتی و علی رضا پاشا مرحو-
مک مشهور آفاق اولان بر غزلی سرقق ایلکدن ماعدا شعره متعلق
بر مهارتی معلوم اولمیان نورس افندی بی عثمانلی شعراسنک ک ممتازلندن
کوستردیکز! آکاده قناعت بیورمدیکز، طوتدیکز فارس ادباسنک سنا-
ئیلرینه، سعدیلرینه، فیضیلرینه، عرفیلرینه، خاقانلرینه قائلرینه ده هم
بزم کمال ایلدیکز! ایکی لسانده برنجی درجده ده شاعر اولمق بوزمانده
و خصوصیه نورس کبی بر انسانده ظهور ایده یله جک مزینلردن اولدیغنه
البته افندمن دخی جداً قائل اولمزسکز یا؟

بو قدر تفصیلاتدن مراد شو مسئله بی بیان ایتک ایدی که الترام
مالایلزم قبیلندن اولمق اوزره ادبیات عتیقه نک انتخابه قیام بیوریلنجه
باری ادبیات عتیقه طرفدارلرنک ملتلمری اولان شیوه و اصول نظر-
دن اسقاط بیورلما می ایدی . ایلریده بو خصوصه متعلق ده بعض ملا-
حضرات بولورسکز! شمعی کلهلم مقدمه نک «احوال شعرای روم» عنوانی
اولان فصلنه:

« ترکی اشعاری اهل تدقیق اوچ صنفه ایدر بنا و تفریق
باقیه کلنجه نظم کویان اولدی قدمای اهل عرفان
آننن نابیه دک اواسط اشعارهنوز دکلدی ساقط »

اولا برنجی پینده کی «بنا» حشو قیچندن و آندن بیک قات لذتسر
اولان «اشعار» سکت ملیچندن قطع نظر «هنوز» کلمه سنی که حد
ذاتنده فارسی و (فعول) وزنده در. (فعل) ویا (مفا) تلفظیه ایراده
جواز وارمیدر؟ عینی اماله ایتمک ویا نوندن اول کلان حروف علتیه مد
و بر مک بوزخافندن ده مقدوح می اولسه کرک؟

«لایقمی که شاعرم دیان ذات

فرق ایتمه مخرج حروفات

بو سهوه آنی کیم ایلر اجبار

محدود میدر دیار افکار؟»

بیوران افندمر دکلیمکر؟

ثانیا «احوال اشعار ترکی» عنوانی بحشه بر از اعاده نظر بیور -
لسون . «صکره ایدیلوب بو شیوه تجدید» مصراعندن یعنی بری نفعی
سخنور، هم دیکری نابی، معمر» پیننه کلجیه قدر ایراد بیوریلان تدقیقاته
نظر اولنورسه باقینک براقدیغی طرز ادبی نفعی ایله نابی دکشد بر مشلر .
یا او حالده ادبای عثمانیدنک واسطنه باقی بی مبدأ و نابی بی منتها عد ایتمکه
بر توجیه معقول وارمیدر؟ عجبا «یعنی بری نفعی» سخنور» مصراعیده
سوز اولسون، قافیه طولسون یولنده می سویلندی؟ یوقسه نابی دنیایه
نفعیدن اول می کلدی. اوج لسانک بیک ایکی یوز سنه لک آثارینی، اوج
صحیفه اول ایراد اولمان سوزلی و انوده جق قدر تساهل ایله، مؤاخذه به
قالقشقی شان ادب و درایتلرینه پک بیوک بر نقیصه در صابنیم .

نفعینک آت، قوناق، غوغافلان و صفقنده ستایش بیور دیغکنز اغراقلری
ادبیات صحیحیه کوره اک بیوک قبایحیدر. یوقاریلرده بونلره دایر بر قاج
لقردی سویلدیکم و افندمری بر اشارتله اکتفا ایدن عارفانردن بیلدیکم
ایچون دهها زیاده تفصیل مرامه لزوم کوره مدم. فقط

« فخریہ دہ یوقدر آکا ثانی »

مصر اُنی سکوت ابلہ کچشدیرہ میہ جکم . دیمک کہ زعم عالیہ لرنجہ کندینی
مدح ایتک ادب سزلکی دہ ادبیات اقسامندن معدود اولہ حق . واقعا
فردوسی قدر یاسہ دوشمش بر شاعر حقنی اثبات آرزو سیلہ « عجم
زنده کردم بدین پارسی » یولنده ادکارہ قیام ایدرسہ معدود در .
فقط نعت نبی صرہ سندہ :

« ہر نہ سویلرسہم قضا مضموننی اثبات ایدر

آنی ییلز کیم خطاب امتحانیدر سوزم . »

کبی ہذیان، ادبک ہیج بر جہتہ توافقی ایدہ مز .

اعتقاد مجہ افتخاردن مقصد نشمہ تصوف اوزرہ ذکر جزو ارادہ
کل قبیلندن اولہرق، جامعیت کلیہ انسانیہ یہ اشارت ایسہ شطحات صوفیہ
ابلہ شدت اشتغال واویولده کالی معلوم اولان غالبک

« دل ایدر بر طور ابلہ معراج قرب وصلہ کیم

جان حیران ، ساکنان عرش اعلا بخیر »

اعلان شان ملیت ایسہ سلیم اولک :

« کشور دھر گرفتیم بہمت آسان

کرچہ دشوار نماید بتو آسانی ما »

حجاست ایسہ درویش یعقوب پاشانک

« یول کورندی دشمنہ رھوارہ های های ! ایلدم .

نیزہ می تیر ایلدم ؛ شمشیری یای ایلدم . »

اظہار فضیلت ایسہ حامی آمدینک

« اعتماد ایتز ایسہ ک اور محک تجربہ یہ

ایستہ لوح، ایستہ قلم، ایستہ کتب، ایستہ فحول ! »

ترغیم اتوف رعونت ایسہ راغبک

« اولسقی نه قدر کیسه تھی نقد غنادن
عرفان ایلہ محسود کرام وزرا بز »

ادعای خدمت و لیاقت بولنده ایسه نفعیئت

« جهانی طوتدی نظمسه سراپا شهرت و نامی
اگرچه خطبه دن طی ایتدی لر سلطان عثمانی »

یتلری کبی آداب شرعیه و مرعیه مطابقی اوله رق سولیمک لازم کلیر .
(مابعدی یکریمی برنجی جزوده)

اهمیت حفظ مال

(مابعد جزو ۱۹)

طائفه دزدانک بر طاقی بادیه نشینان کبی قوت و شوکت و جمعیت
صاحبی اولوب، راست کلدیکنه ایصال کزند ایلکده پروایی یوقدر .
ودیکر قسمی ضعفا طاقی اولوب هر کسک معلومی اولدیغی اوزره دلمک
وکلید آچق و قیرمق و یاخود ال چابقلغی و یانکسچیلک ایلک کبی وسائر
درلو افکار مصروفه لربنک انتاج ایلدیکی خدع و حیل و دسائس ایلہ
تمتعده درلر .

اما سائلار، ناس بونلردن دخی بالطبع منفرد بولندیغندن، و آراقده
— سنده بشقه لری کبی چالاش ! و کسب ایت ! — بوللو تو بیخ و عتاب
اولنه کلدکلرندن بطائت نفسلرینی اخفا برله تمهید عذر و خلقت اموالی
استخراج ضمننده بر طاق حیل اختراع ایلش لردر که بونلرک بعضیسی
معاذالله تعالی، کویا جلب مرحمت ایچون کندوسنی و اولادنی کور ایلک
ویا تعامی و تجانن و عمارض ایتک کبی حاللری دائما مشهوددر .